

Z A P I S N I K
sa 59. sjednice
Odbora za međunarodne odnose i iseljenike
održane 9. septembra 2019. godine

Sjednica je počela u 13:15 časova.

Sjednici je predsjedavao Andrija Nikolić, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Luidž Škrelja, Dragutin Papović, Nada Drobnjak, Miloš Nikolić, Ervin Ibrahimović i Jovan Jole Vučurović. Sjednici nijesu prisustvovali članovi Odbora Halil Duković, Miodrag Lekić, Milan Knežević i Koča Pavlović.

Sjednici Odbora je prisustvovao i potpredsjednik Skupštine Crne Gore Branimir Gvozdrenović.

Sjednici Odbora je, takođe, prisustvovao Zoran Janković, kandidat za mjesto izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore – stalnog predstavnika – šefa Stalne misije Crne Gore pri Savjetu Evrope, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Strazburu.

Sjednici su prisustvovali i službenici Odbora: sekretar mr Jasmin Bojadžić, kao i savjetnice Dijana Mitrović, Vanja Čabarkapa i Iva Lakićević.

Sjednica je bila zatvorena za javnost.

Nakon jednoglasno usvojenog predloga za dopunu dnevnog reda, za sjednicu je jednoglasno usvojen sljedeći:

DNEVNI RED

- Usvajanje zapisnika sa 53, 54, 55, 56, 57. i 58. sjednice Odbora –

1. Davanje mišljenja o Zoranu Jankoviću, kandidatu za mjesto izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore – stalnog predstavnika – šefa Stalne misije Crne Gore pri Savjetu Evrope, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Strazburu.

Prije prelaska na prvu tačku dnevnog reda predsjednik Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Andrija Nikolić, stavio je na glasanje zapisnike sa 53, 54, 55, 56, 57. i 58. sjednice, nakon čega su navedeni zapisnici jednoglasno usvojeni.

Prva tačka dnevnog reda: 1. Davanje mišljenja o Zoranu Jankoviću, kandidatu za mjesto izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore – stalnog predstavnika – šefa Stalne misije Crne Gore pri Savjetu Evrope, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Strazburu.

Nakon uvodnih napomena predsjednika Odbora Andrije Nikolića, povodom predloga

Vlade Crne Gore da se Zoran Janković postavi za izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore - stalnog predstavnika – šefa Stalne misije Crne Gore pri Savjetu Evrope, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Strazburu, kandidat Zoran Janković predstavio je plan svoje buduće diplomatske misije.

U uvodnim napomenama, Zoran Janković istakao je da se u 2019. godini slavi 70 godina od osnivanja Savjeta Evrope, te da je ovo godina u kojoj je izabrana nova generalna sekretarka. Kako je podsjetio, prošle godine se Savjet Evrope susreo sa mnoštvom izazova, nakon čega se otvorilo pitanje opstanka jedne ovakve organizacije, imajući u vidu veći broj međunarodnih organizacija čije se nadležnosti preklapaju. Činjenica da Savjet Evrope broji 47 članica, sve zemlje Evrope osim Bjelorusije, mogao bi se nametnuti zaključak da je ova organizaciju popustila u svojim kriterijumima i da je praktično postala otvorena za sve zainteresovane zemlje, osim za one gdje se grubo krši jedan od tri stuba Savjeta Evrope, odnosno vladavina prava, demokratija i ljudska prava.

U nastavku izlaganja, Janković se osvrnuo na prošlogodišnja dešavanja u okviru Savjeta Evrope, sa fokusom na uskraćeno pravo glasa Ruskoj Federaciji od strane Parlamentarne skupštine, nakon akcije na okupiranoj teritoriji Krima. Prvi put u istoriji Savjeta Evrope, kako je kazao, Parlamentarna skupština je donijela jednu takvu mjeru. Novonastala situacija je zahtijevala savjetodavno mišljenje pravnih komiteta o tome da li se na taj način mogu rješavati ozbiljna politička pitanja, odnosno bezbjednosna, kakvo je bilo pitanje Krima. Ipak, Rusi su ostali bez prava glasa, kazao je Janković, dodajući da je Rusija, kao veliki kontributor, sa preko 20 miliona sredstava koje je godišnje uplaćivala, prestala je da daje svoj novčani doprinos. Obaveze su se gomilale, a i Savjet Evrope je ulazio u finansijsku krizu, što je i opredjeljivalo dalje programske aktivnosti, istakao je kandidat Janković.

Kriza je nastavljena time što su same zemlje članice bile podijeljene po pitanju načina na koji se treba odnijeti prema novonastaloj situaciji. S jedne strane, velike sile Njemačka, Francuska, skandinavske zemlje i Italija, zalagale su se za povratak Rusije u Savjet Evrope, dok su, s druge strane, Velika Britanija i zemlje istočnog partnerstva podržavale strožije mjere. U pokušaju da dođe do kompromisa, generalni sekretar Savjeta Evrope je, kao jedan od principa koji su ga opredijelili da zadrži Rusiju u ovoj organizaciji, naveo mehanizam Suda za ljudska prava ocijenivši da bi odsustvom Rusije, na neki način, bio spriječen veoma veliki broj zahtjeva, koji dolaze iz ove zemlje, odnosno tužbi protiv Ruske Federacije. U namjeri da svih 800 miliona građana Evrope imaju jednak tretman na Sudu za ljudska prava, donesena je odluka da se Rusiji vrati pravo glasa i da isplati zaostale dugove. Novi problem nastaje napuštanjem Parlamentarne skupštine od strane Ukrajine. Početkom oktobra će se održati nova parlamentarna sjednica, pa ostaje da se vidi na koji način će se izaći iz te krize.

Drugi veoma važan momenat su odnosi prema Turskoj koja je, takođe, bila veliki kontributor, a koja je, iz određenih razloga koji se povezuju sa Rusijom, odustala od te uloge i vratila se na obavezni dio uplaćivanja sredstava. Nakon pokušaja državnog udara i ozbiljnih mjera, koje je Turska preduzimala protiv demonstranata, postojala je opasnost da će se ogroman broj predmeta naći pred Sudom za ljudska prava, koji već ima preko 80 hiljada zaostalih predmeta. Stoga, formirana je posebna komisija koja će se baviti stanjem ljudskih prava u Turskoj. S druge strane, Turskoj je, takođe, odgovarala takva mjera, jer je na neki način mogla dobiti više vremena za rješavanje tih predmeta, koji se, međutim, vrlo

sporo rješavaju, pa ostaje zabrinutost, kako za stanje ljudskih prava u Turskoj, tako i za dobrovoljnu kontribuciju od strane te zemlje.

Po prvi put u Savjetu Evrope pokrenulo se pitanje korupcije u ovoj organizaciji, s obzirom na slučajeve gdje su određeni izvjestioci, koji su pratili neke istočne zemlje, konkretno Azerbejdžan, procijenjeni da su bili podmićeni kako bi se pravili izvještaji koji su prikivali određene činjenice, koje bi mogle imati negativan uticaj na donošenje određenih odluka u odnosu na ovu zemlju. Tada se postavilo pitanje da li je Savjet Evrope prebrzo otvorio vrata za zemlje nastale iz Sovjetskog Saveza, što je posljedica prakse da zemlje koje nijesu u potpunosti dostigle određeni stepen demokratije, ipak treba da budu dio sistema vladavine prava, kako bi se njihov napredak kontrolisao.

U narednom periodu, na globalnom političkom planu ostaje da se prate dešavanja u Savjetu Evrope, kao i da se predstavnik u Komitetu ministara, odnosno ambasador, u konsultaciji sa državom, određuje u odnosu na politička pitanja koja budu aktuelna, kazao je kandidat Janković. Za generalnu sekretarku je izabrana Marija Pejčinović Burić, ministarka vanjskih poslova Hrvatske, što je prvi put da neko iz srednje ili istočne Evrope bude izabran za tu poziciju, kao i da je izabrana žena, što je snažna poruka u korist ravnopravnosti polova. Kandidat Janković izrazio je vjerovanje da će sa novoizabranom generalnom sekretarkom, kao poznavaoцем situacije u regionu i prijateljem naše zemlje, uspostaviti dobru saradnju.

Ostale aktivnosti podrazumijevaju permanentan posao u okviru Komiteta ministara, zatim saradnju sa Parlamentarnom skupštinom, kao i Kongresom lokalnih i regionalnih vlasti. Crna Gora ima svoju delegaciju u Parlamentarnoj skupštini, a Ambasada će biti maksimalno angažovana u pružanju potrebne pomoći, kako u pripremama za sjednicu, tako i tokom same sjednice, kao i svim ostalim aktivnostima, naglasio je kandidat Janković. U nastavku izlaganja istakao je da mnogo posla ima u ekspertskim komitetima, parcijalnim ugovorima i međuvladinim komitetima, u kojim su prisutni i eksperti iz Crne Gore. Oni su uvijek predstavnici nekih drugih državnih organa, te se primjećuje nedostatak komunikacije između članova tih komiteta, koji su nekad u svojoj ekspertskej profesionalnoj poziciji, a ponekad djeluju kao predstavnici određenih ministarstava, te stoga povratna informacija, kako bi se kompletirao jedinstven pristup Savjetu Evrope, pomalo nedostaje. U narednom periodu, zadatak ambasadora biće i da ostvari direktne kontakte, ne samo sa nadležnim ministarstvima, već i sa ljudima koji su uključeni u ta ekspertska tijela, kako bismo prepoznali probleme koji se tiču Crne Gore i na koji način ih riješiti, kazao je Janković.

Ističući nespornan napredak Crne Gore u ispunjenju obaveza kada su u pitanju Komitet protiv torture, jednakost polova, borba protiv korupcije, pranja novca i finansiranja terorizma, kandidat Janković ukazao je na potrebu da se radi na isključivanju negativne percepcije o određenim pitanjima, koja je više slika nekog prethodnog perioda, nego aktuelne situacije, o čemu svjedoče izvještaji i preporuke koje naša zemlja dobija.

Prethodne godine, u Savjetu Evrope mnogo je urađeno u oblasti zaštite novinara, naglasio je Janković, te dodao da je platforma za zaštitu novinarstva i bezbjednosti novinara javno postavljena na sajtu Savjeta Evrope, koji permanentno izvještavaju o slobodi medija i bezbjednosti novinara u zemlji. U saradnji sa tužilaštvom, policijom i drugim nadležnim

organima, kako je kazao, mora se raditi na tome da se postojeći slučajevi istraže do kraja. Prošle godine, od osam slučajeva dva su zatvorena.

Saradnja sa Venecijanskom komisijom je vrlo dobra i značajna. Ostvarili smo pravo koje ostvaruju i sve druge države, tačnije da imamo našeg predstavnika u sastavu tijela Savjeta Evrope. Stoga, Božidarki Krunić koja je do sada bila ambasadorica u Savjetu Evrope, nakon isteka mandata, biće ponuđeno da u Venecijanskoj komisiji bude dio Sekretarijata, na poziciji savjetnika za Zapadni Balkan, s očekivanjem da će njeno iskustvo, kako u dijelu koji se tiče funkcionisanja Savjeta Evrope, tako i njeno pravno iskustvo šefa pravne službe Ministarstva vanjskih poslova, doprinijeti boljem prepoznavanju Crne Gore i regiona uopšte.

Janković je kazao da smatra da će se dosta pažnje pokloniti migrantskoj krizi, koja je vrlo aktuelna ovih godina u zemljama našeg regiona, zatim borbi protiv sajber kriminala kao i na otvorenosti prema manjinskim zajednicama i LGBT populaciji. Dodao je da Crna Gora ima dovoljno elemenata da se pokaže kao demokratska zemlja, spremna da ispoštuje najveće standarde.

Po pitanju konvencijskog sistema, Janković je naveo da je Crna Gora potpisala i ratifikovala 87 konvencija, a na raspolaganju ima još preko 100, za koje će se napraviti analiza koja će, ako se prepozna interes naše zemlje, biti upućena ostalim državnim organima, kako bi se ocijenilo da li postoji prostor za potpisivanje novih konvencija.

Janković je istakao da je do sada postojala dobra saradnja sa državnim agentom koji predstavlja Crnu Goru, te da vjeruje da će se i u narednom periodu ta praksa nastaviti, ukazujući na potrebu ulaganja napora kako bi se bolje prezentovala prava građana u odnosu na Sud za ljudska prava. Kazao je da dostupnost Suda treba pohvaliti, konstatujući da je nedovoljno dobro objašnjeno u kojim je oblastima nadležan.

Kandidat Janković zaključio je svoje izlaganje napomenom da Evropski parlament zasijeda u Strazburu, te da će Misija Crne Gore u buduće biti logistička i svaka druga pomoć u nastupu pred Evropskim parlamentom.

Poslanik Jovan Vučurović, kazao je da negativan odnos prema povratku Rusije u Savjet Evrope ukazuje na to da je šef Stalne misije Crne Gore pri Savjetu Evrope ekspozitura pojedinih NATO država, a ne neko ko ima svoj autonomni stav. Istakao je da smatra da ne postoji pogrešna percepcija u vezi sa korupcijom u Savjetu Evrope, jer je Crna Gora država u kojoj ne postoje institucije koje se bore protiv iste. Dodao je, takođe, da Rusiji nije vraćeno pravo glasa u Savjetu Evrope samo zato što je jedna od najvećih kontributora. Poslanik Vučurović je naglasio da je protiv ovakvih kadrovskih rješenja, posebno za misije u Strazburu, jer je g. Janković predložen za ovu poziciju zahvaljujući partijskoj opredijeljenosti. U Crnoj Gori ne postoji mnogo kvalitetnih kadrovskih potencijala koja bi pokrivala ambasadorska mjesta, što je problem višedecenijske kadrovske politike.

Poslanica Nada Drobniak istakla je da je veoma zadovoljna što se na sjednici razgovora o kandidatu kakav je ambasador Zoran Janković jer, kako je kazala, može da svjedoči o njegovom predanom radu na prvoj diplomatskoj misiji, koja je takođe bila u Savjetu Evrope,

Podsjećajući i na period njegove misije u Državnoj zajednici Srbije i Crne Gore. Naglasila je da je njegov tadašnji rad postavio temelje današnje dobre saradnje Crne Gore i Savjeta Evrope, te da se to ne smije zaboraviti. Poslanica Drobniak istakla je da je kandidat Janković, dok je bio u ulozi predsjednika opštine Tivat kao i predsjednika Zajednice opština Crne Gore, imao jako dobru i uspješnu saradnju sa Kongresom lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope i bio inicijator iste. Dodala je da nema sumnje da će u naredne četiri godine Crna Gora imati dobrog predstavnika u Strazburu, uz konstataciju da će g. Janković doprinijeti boljoj vidljivosti naše zemlje, ali i boljoj vidljivosti zahtjeva Savjeta Evrope u Crnoj Gori. Istakla je značaj unapređenja saradnje sa GREVIO komitetom, uz napomenu da je Istanbulska konvencija na više nivoa teška za implementaciju, ali da se zajedno sa Komitetom može raditi na unapređenju njene primjene. U završnom dijelu izlaganja, Drobniak je kazala da očekuje uspostavljanje bolje saradnje i sa drugim komitetima.

Poslanik Luid Škrelja naglasio je da Crna Gora u evropske i svjetske krugove, gdje se odlučuje o svemu onome što je u interesu građana, šalje ljude koji će na dostojan način predstavljati sve ono što je interes naše zemlje. Konstatovao je da je Zoran Janković nesumnjivo takav kandidat, koji se može pohvaliti impozantnom diplomatskom i vandiplomatskom karijerom. Poslanik Škrelja izrazio je vjerovanje da će g. Janković na najbolji način predstavljati i boriti se za sve ono što je interes građana Crne Gore, te kandidatu za mjesto ambasadora Crne Gore pri Savjetu Evrope, poželio sreću u diplomatskoj misiji i na svakom drugom polju.

Ervin Ibrahimović istakao je da smatra da Crna Gora, imenovanjem Zorana Jankovića na poziciju ambasadora Crne Gore pri Savjetu Evrope, šalje jasnu poruku da je našoj zemlji stalo do vladavine prava i promovisanja demokratije. Ukazao je na izazov koji je pred budućim ambasadorom, s obzirom da treba pojačano raditi na zaštiti ljudskih prava i sloboda. Poslanik Ibrahimović se osvrnuo i na pitanje Rusije, naglašavajući da se ljudska prava i slobode ne mogu unaprijediti ako se isključi neka država. Na temu Ukrajine, kazao je da vjeruje da će na zasijedanju, u oktobru, biti prisutni i predstavnici ove zemlje, kao i Rusije i Turske, te da će se putem dijaloga doći do konačnog rješenja. Ibrahimović je kazao da smatra da će naša zemlja imati pravog predstavnika pri Savjetu Evrope, kao i da će Crna Gora iskoristiti sve svoje resurse kako bi se postigao onaj nivo prava i sloboda koji građani zaslužuju. Na kraju izlaganja, poslanik Ibrahimović je poželio sreću g. Jankoviću u daljem profesionalnom angažmanu, uz konstataciju da će njegov mandat biti uspješan.

Zoran Janković saglasio sa potrebom unapređenja oblasti kao što su ljudska prava, prava žena, nasilja u porodici, te dodao da treba uraditi mnogo više, kako u zemlji, tako i na pravnoj prezentaciji u Savjetu Evrope. Saglasio se sa izlaganjem poslanika Ibrahimovića u vezi sa pitanjem Ruske Federacije u Savjetu Evrope, te naglasio da Komitet ministara, u kojem on sjedi, nije imao šansu da se određuje u odnosu na pitanje Rusije, već su to imali poslanici, odnosno Parlamentarna skupština. Konstatovao je da na polju borbe protiv korupcije postoji širok prostor za dalje unapređenje, ukazujući na posebnu specijalističku grupu država za borbu protiv korupcije, GREKO, u kojoj sjede nezavisni eksperti koji rade izvještaj za Crnu Goru. Janković je kazao da će on, ako bude imenovan za ambasadora Crne Gore pri Savjetu Evrope, raditi na tome da se smanji percepcija korupcije ukoliko je ona veća od onoga što su mjere korupcije u Crnoj Gori. Kandidat Janković, odgovarajući na

konstataciju poslanika Vučurovića, kazao je da smatra sebe karijernim diplomatom adekvatnim za predloženu poziciju, s obzirom da je u diplomatiji šesnaest godina.

Poslanik Dragutin Papović, naglasio je da ne postoji razlog da se glasa protiv kandidature g. Jankovića, imajući u vidu njegovu profesionalnu biografiju, te se osvrnuo na njegov prethodni radni angažman, navodeći da je Janković od 1996. godine aktivno u politici. U ulozi gradonačelnika Tivta bio je dva mandata, dok je funkciju poslanika u Skupštini Crne Gore obavljao u periodu od 1996. do 1998. godine. U prilog Jankovićevoj aktuelnoj kandidaturi su i funkcije koje je obavljao u Strazburu od 1998. do 2001. Takođe, 2007. godine, imenovan je za ambasadora-stalnog predstavnika Crne Gore pri Savjetu Evrope, kada je istovremeno bio član Upravnog odbora Banke za razvoj Savjeta Evrope. Papović je podsjetio i na rad g. Jankovića u Ministarstvu vanjskih poslova, gdje je obavljao dužnost generalnog direktora za multilateralu i regionalne inicijative, dok je sada u statusu državnog sekretara. Kao odgovor na konstataciju poslanika Vučurovića o Jankoviću kao partijskom kadru, kazao je da političko opredjeljenje ne treba uzimati ni kao prednost ni kao manu, te dodao da ako neko smatra da postoji bolji kandidat za ovu funkciju treba da predloži alternativno rješenje. Poslanik Dragutin Papović naglasio je da smatra da Zoran Janković nesumnjivo treba da bude ambasador Crne Gore pri Savjetu Evrope.

Poslanik Miloš Nikolić, pozdravio je kandidaturu Zorana Jankovića, uz pitanje šta je budućnost Savjeta Evrope s aspekta nadležnosti i uticaja u međunarodnim odnosima, te kako vidi dalji razvoj međunarodnih organizacija kroz poziciju Savjeta Evrope i ulogu Crne Gore u tom pozicioniranju.

Poslanik Vučurović, kazao je, kao odgovor na izlaganje poslanika Papovića, da s obzirom na odsustvo opozicije na sjednicama Odbora, niko nije imao priliku da predloži kandidata sa ambadorsku poziciju.

Zoran Janković, odgovarajući na pitanje vezanom za budućnost Savjeta Evrope, kazao je da smatra da ova organizacija ima svoju šansu i da vjeruje da će u narednom periodu fokus biti na zaštiti ljudskih prava. Osvrnuo se i na svoj prethodni radni angažman, te podsjetio da je bio član delegacije i šef delegacije u Kongresu lokalnih i regionalnih vlasti, te istakao da je ponosan što je kao predsjednik Zajednice opština doveo prvu delegaciju Savjeta Evrope u Crnu Goru, kada tadašnja Jugoslavija nije ni bila članica ove organizacije. U nastavku, istakao je da postoji želja da se nadležnosti organizacija bolje definišu, kako bi se izbjegla preklapanja istih, što nije jednostavan zadatak s obzirom da u pojedinim oblastima postoje poteškoće, prilikom određivanja gdje prestaje granica bezbjednosti i počinje granica ljudskih prava ili demokratije. Zato, kroz programske aktivnosti OEBS-a, UN-a, a naročito Evropske unije, iz Savjeta Evrope su isključena ekonomska, bezbjednosna i politička pitanja generalno. Janković je istakao da smatra da Savjet Evrope treba da se vrati svojim osnovnim vrijednostima i da jača sistem zaštite ljudskih prava kroz Sud za ljudska prava, te dodao da smatra da će Savjet Evrope u narednom periodu ići sve više u pravcu zaštite ljudskih prava, a da će se manje baviti političkim i drugim temama. Postoje određene oblasti koje su trenutno na margini Savjeta Evrope, uključivanjem zemalja članica u te programe, može se dosta postići o svakodnevnim pitanjima. Pitanje ljudskih prava trebalo bi da bude glavna smjernica Savjeta Evrope, zaključio je Janković.

Predsjednik Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Andrija Nikolić, apostrofirao je kompetentnost g. Zorana Jankovića, po pitanju materije kojom se bavi Savjet Evrope. Najubjedljivija argumentacija u prilog tome, kako je kazao, jeste činjenica da Janković od 1998. godine do danas, održava profesionalnu konekciju sa Savjetom Evrope, bilo da se radi o neposrednom aktivnom diplomatskom angažmanu, koji mu je opredjeljen od strane države Crne Gore, kako kroz funkciju ministra savjetnika u toj ambasadi, tako i kroz ulogu šefa Stalne misije u Strazburu, bilo kroz djelokrug poslova koji je obavljao kroz multilateralu u Ministarstvu vanjskih poslova. Nikolić je zaključio da reputacija i iskustvo, Zorana Jankovića bez sumnje preporučuju za ovu vrstu zahtjevnih poslova.

Članovi Odbora za međunarodne odnose i iseljenike su većinom glasova (sa šest glasova „za“ i jednim glasom „protiv“) dali pozitivno mišljenje na predlog da g. Zoran Janković bude izvanredni i opunomoćeni ambasador Crne Gore – stalni predstavnik – šef Stalne misije Crne Gore pri Savjetu Evrope, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Strazburu.

Nakon iscrpljenog dnevnog reda, sjednica je završena u 14:20 časova.

SEKRETAR ODBORA
mr Jasmin Bojadžić

PREDSJEDNIK ODBORA
Andrija Nikolić